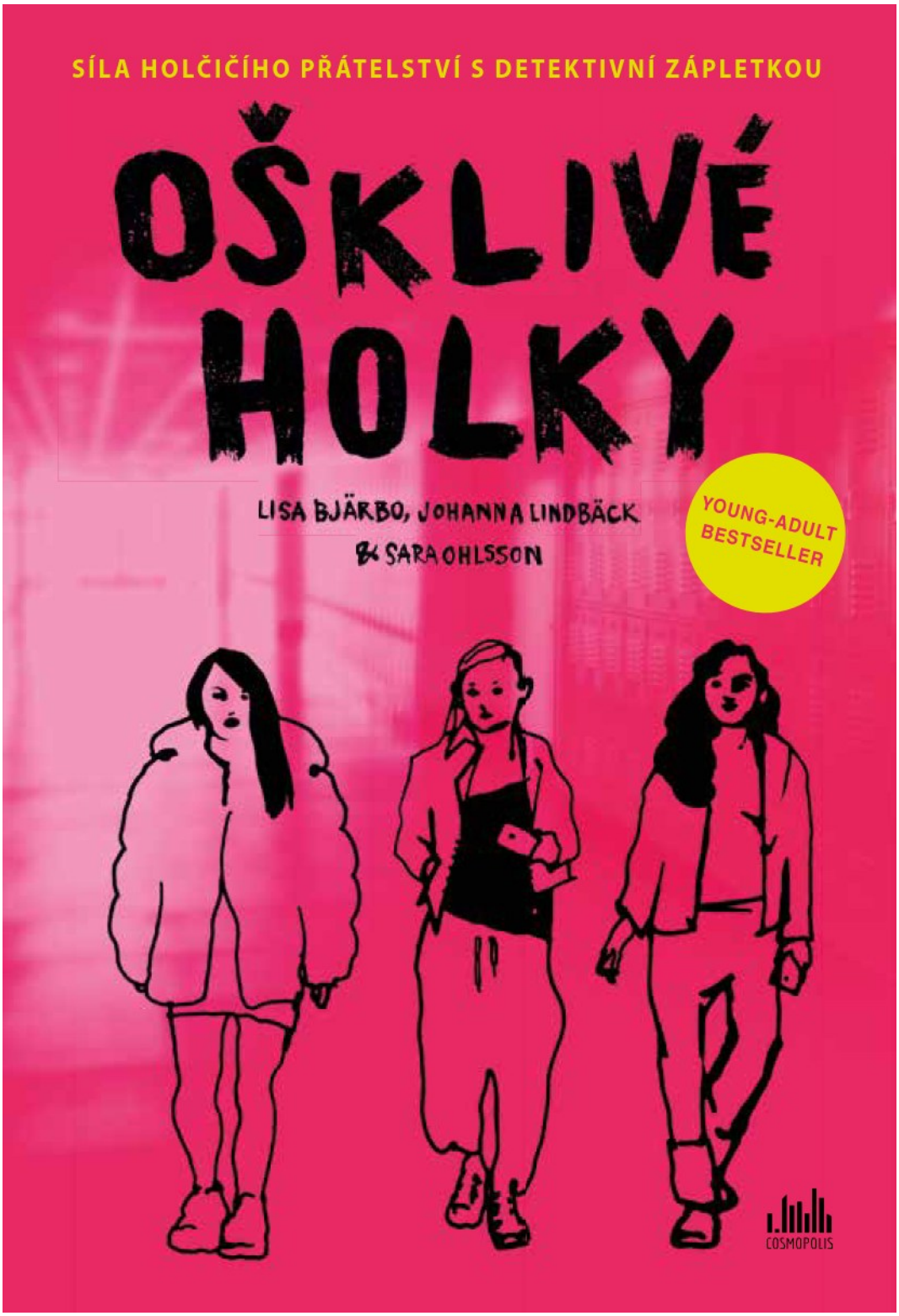

Pracovní listy pro 7., 8. a 9. třídu ZŠ a nižší ročníky SŠ

13+

OŠKLIVÉ HOLKY

Napsaly Lisa Bjärbo, Johanna Lindbäck, Sara Ohlsson

Na škole na malém městě někdo založí instagramový účet Ošklivé holky, kam sdílí nelichotivé fotky svých spolužaček. Jednou z prvních obětí je Tilde, která se nedávno přistěhovala a nemá ve škole žádné kamarády. Postupně na účtu nalézají své fotky i ostatní více i méně populární spolužačky a všechny se bojí, kdo přijde na paškál jako další. Nováček Tilde, introvertka Eleni a třídní královna Jasmine se sice skoro neznají, ale rozhodnou se společně chytit pachatele.

V těchto pracovních listech najdete řadu cvičení, se kterými můžete pracovat ve třídě při čtení knihy. Jako vyučující vyberte úkoly, které se vám líbí – nebo nechte žáky, ať si vyberou sami. Diskutujte, tvořte, nacházejte souvislosti s jinými předměty nebo probírejte, k čemu nám můžou sociální sítě dobře sloužit a v čem škodit.

Možností je mnoho!

Kniha je vhodná pro práci se sedmými a vyššími ročníky. Dívky v knize chodí do osmé třídy.

Hodně štěstí!

Johanna, Lisa a Sara

KAPITOLY 1–14

Nejprve si přečtěte dané kapitoly a pak o nich společně diskutujte.

1. **Přečtěte si kapitoly 1–3. Popište jednotlivé hlavní postavy.**
    - Co se o nich dozvídáme?
    - Co si o sobě navzájem myslí?
    - Co si o nich myslíte vy?
2. **Až dočtete kapitolu 14, popište dívky znovu.**
    - Porovnejte to se svými odpověďmi na otázku 1. Co se změnilo? Co nového přibylo? Změnili jste na někoho názor?
3. **Jak reagují Tilde a Jasmine, když se objeví na účtu Ošklivé holky?**
    - V čem se jejich reakce shodují?
    - V čem se liší?
    - Proč je tak nečekané, že je tam i Jasmine?
4. **Ani jedna z nich o tom neřekne rodičům. Proč myslíte, že tomu tak je?**
5. **Jaký status mají tyto dívky ve třídě?**
    - Seřaďte je podle hierarchie. Vysvětlete, proč jste je seřadili právě takto.
    - Co v tomto případě dává člověku status?
    - Jsou se svou pozicí spokojené?
6. **Co si myslíte o službě v kuchyni a o tom, jak o ní třída diskutuje? Zamyslete se zejména nad rozdíly mezi dívkami a kluky.**
7. **Jaké události z první části knihy považujete za nejdůležitější?**

KAPITOLY 15–32

Nejprve si přečtěte dané kapitoly a pak o nich společně diskutujte.

1. **V 15. kapitole si Tilde říká, že ví, že účet Ošklivé holky vede kluk.**
    - Myslíte si totéž?
    - Co si myslíte o jejích úvahách ohledně mužů a kriminality?
    - Proč podle vás muži páchají více trestných činů než ženy? A je tomu skutečně tak? Podívejte se na české statistiky například na stránkách Českého statistického úřadu.
2. **Myslíte, že je pravda, že kluci musí potlačovat své city a nemůžou mluvit o těžkých věcech a o tom, jak se cítí? Kdo to tak chce, kluci, nebo holky?**
3. **Co se děje ve společnosti, když ženy začínají získávat více práv a moci?**
    - Existuje řada historických příkladů, na které se dá podívat, a to jak v hluboké minulosti, tak v současnosti. Vyberte si jedno časové období a prozkoumejte ho.
    - Co se stalo, proč, jak změna probíhala a jaký byl její dopad?
4. **Ve 23. kapitole je Jasmine naštvaná a chce VŠECHNY poslat do háje.**
    - Proč podle vás vzniká kolem Jasmine tolik konfliktů? Zkuste sepsat několik různých důvodů.
5. **Co se v příběhu stane, že najdou Eleni, Jasmine a Tilde najednou společnou řeč?**
6. **Popište Sebbeho. Co si o něm myslíte?**
7. **Jaké události z druhé části knihy považujete za nejdůležitější?**

KAPITOLY 33–45

Nejprve si přečtěte danou část a pak o ní společně diskutujte.

1. **Co si myslíte o Elenině plánu tajně vyfotit Veroniku?**
    - Je to správné, nebo špatné?
    - Dá se špatné chování omluvit tím, že je to pro dobrou věc?

2. **Proč Tilde neprotestuje rázněji, i když si myslí, že je nápad s tajným focením Veroniky docela zlý?**

3. **Jak dívky reagují a jednají, když vyjde najevo, že ten účet nevede Sebbe?**
    - Jaké jsou v jejich reakcích rozdíly a v čem se naopak shodují?
    - Čemu tyto rozdíly přisuzujete?

4. **V 41. kapitole Eleni přemýšlí o tom, že ostatní žáci nad sebou mají blikající neonové nápisy, které říkají, jak se zrovna cítí. Co by stálo na jejím vlastním nápisu? Co na tom vašem?**

5. **Ve 43. kapitole Tilde vypráví o schůzce, kterou měly s Eleni a Jasmine v knihovně. Jak by stejnou událost vyprávěla Eleni nebo Jasmine?**
    - Vyberte si jednu z nich a zkuste napsat tuto kapitolu z její perspektivy.

6. **Co si myslíte o vztahu Jasmine a Amira?**
    - Proč podle vás Amir reaguje ve 45. kapitole tak, jak reaguje? Jak byste se v podobné situaci zachovali vy?

7. **Kdo si myslíte, že za tím účtem stojí? Vysvětlete proč!**

8. **Jaké události z této části knihy považujete za nejdůležitější?**

KAPITOLY 46–63
Nejprve si přečtěte danou část a pak o ní společně diskutujte.

1. **V 46. kapitole Eleni srovnává své „vyšetřování“ s policejním vyšetřováním v televizním seriálu *Most*.**
    - Dá se o realitě opravdu něco dozvědět prostřednictvím seriálů nebo knih?
2. **Ošklivé holky je beletristická kniha.**
    - Co to znamená?
    - Jak se to pozná? Čím se beletristický text liší od jiných typů textů?
3. **Ve 49. kapitole sestavily Jasmine a její kamarádky „rizikový seznam“ věcí, na které si musí dávat pozor, aby neskončily na účtu Ošklivé holky. To je sice docela extrémní, ale ve školách nebo skupinách často existují různá „nepsaná pravidla“, jak se chovat.**
    - Existují nějaká taková nepsaná pravidla ve vaší třídě? Rozdělte se do skupin a vytvořte jejich seznam.
    - Podívejte se na všechny seznamy společně celá třída. Porovnejte svoje seznamy. Jsou v nich nějaké rozdíly? Proč tomu tak je?
    - Jsou některá z pravidel špatná? Dokážete se dohodnout, že některá z nich škrtnete?
4. **V 50. kapitole dívky říkají, že nemá smysl říkat o Ošklivých holkách učitelům.**
    - Jaké jsou jejich argumenty?
    - Souhlasíte s nimi?
5. **Proč má Eleni tak rozpolcené pocity, když se odhalí, kdo za tím účtem stojí?**
    - Jak byste se na jejím místě cítili vy?
6. **Jaký smysl má „ošklivý tanec“ na chodbě v 61. kapitole? Proč si holky vybraly zrovna takovou pomstu?**
7. **Teď, když už víte, kdo účet vedl, napadají vás indicie, které se v textu objevily a které jste předtím přehlédli?**
8. **Jaký motiv podle vás ten člověk, který účet vedl, měl?**

AŽ DOČTETE CELOU KNIHU

POSTAVY A PŘÍBĚH

1. **Hlavními postavami knihy jsou Tilde, Jasmine a Eleni.**
    - Je některá z nich důležitější postavou než ostatní? Která a proč?
    - Jak se tyto tři hlavní postavy v průběhu knihy mění? Jaké jsou na začátku v porovnání s koncem?
    - Jaké pozitivní věci se díky účtu „Ošklivé holky“ staly?
    - Které další postavy jsou podle vás důležité? V čem spočívá jejich význam?
2. **Co se podle vás stane teď s člověkem, který za účtem stál?**
3. **Je vám po dočtení knihy líto některé z postav v knize? Pokud ano, které? A proč?**
4. **Jaké jsou hlavní zvraty v příběhu. Kdy se situace vyhrotí, příběh posune?**
    - Vyberte 3–4 takové momenty.
    - Vysvětlete, proč jsou tak důležité.
5. **Přečtěte si znovu první tři kapitoly knihy.**
    - Co vám teď připadá jiné, když už víte, jak kniha skončí?
    - Proč si myslíte, že se autorky rozhodly začít příběh právě takto?
6. **Pokud byste měli vybrat několik hlavních témat, která jsou v této knize důležitá, jaká by to byla?**
7. **Porovnejte tuto knihu s ostatními, které jste četli.**
    - Podobá se kniha *Ošklivé holky* nějaké jiné knize, kterou jste četli nebo o které jste slyšeli? Viděli jste nějaký film nebo televizní seriál, který se této knize podobá? V čem?
8. **Série Ošklivé holky má další dva díly. O čem myslíte, že jsou? Zkuste vymyslet několik zápletek. Druhý díl se jmenuje Otravné holky, třetí Bezbranné holky.**

IDENTIFIKACE A VZHLED

1. **Jak účet „Ošklivé holky“ ovlivnil dívky na škole?**
    - V dobrém, nebo ve zlém?
    - Ovlivnil nějak kluky?
2. **Mohlo by se to, co se děje v knize *Ošklivé holky*, stát i ve skutečnosti? Proč ano, nebo proč ne?**
    - Co by se podle vás stalo na vaší škole, kdyby někdo založil podobný účet?
    - Vyberte z knihy jednu situaci, která by se mohla stát i na vaší škole, nebo naopak nějakou, která by se vám nikdy stát nemohla. Svůj výběr zdůvodněte.
3. **Co by se podle vás stalo, kdyby dívky o účtu Ošklivé holky řekli nějakému dospělému hned na samém začátku?**
    - Každá škola musí mít krizový plán pro řešení šikany. Zjistěte, jak vypadá ten váš.
    - Je legální založit účet, jako jsou Ošklivé holky?
    - Co může člověk dělat, když je na internetu (například na Instagramu) urážen či ponižován a chce se proti tomu bránit? Vyhledejte si informace a zapište si alespoň tři návrhy.

5. **Jednotlivé postavy v knize mají různé role. Jsou vám některé z nich povědomé?**
    - Sestavte seznam rolí, které v příběhu dokážete najít.
    - Je v knize nějaká postava, kterou máte obzvlášť rádi? Která? A koho naopak rádi nemáte?
    - Myslíte si, že si jste s některou postavou z knihy podobní? A je naopak někdo, komu se vůbec nepodobáte?
    - Má hodně spolužáků ve vaší třídě stejnou oblíbenou postavu? Proč máte stejné, nebo naopak rozdílné oblíbence? Má člověk nejraději toho, kdo se mu sám podobá? Proč ano, nebo proč ne?
    - V knize se nikde nepíše, jaký etnický původ mají Eleni, Jasmine, Tilde, Amir nebo Abbe. Co jste si při čtení představovali vy? Proč myslíte, že tomu tak bylo?

6. **V 51. kapitole Tilde popisuje, o kolik snazší je teď pro ni pohybovat se po škole, když mají skupinový chat „Žádná holka není ošklivá“.**
    - Zamyslete se nad tím, zda na vaší škole existují místa nebo situace, kterým se vy nebo ostatní vyhýbáte.
    - Co se s tím dá dělat? Můžete si v tom nějak vzájemně pomoci?

7. **Kniha se jmenuje *Ošklivé holky*.**
    - Jak se dá vykládat slovo „ošklivé“ v názvu knihy?
    - Proč jsou narážky na vzhled tak zraňující?
    - Vnímáte rozdíl v tom, když se řekne „jsi blbá“ a „jsi ošklivá“?
    - Co rozhoduje o tom, jestli je člověk ošklivý, nebo hezký? Kdo to určuje?
    - Někdy se říká, že na vzhledu nezáleží, ale je to pravda? Co by se ve světě i ve vašem životě změnilo, kdyby na vzhledu skutečně vůbec nezáleželo?

9. **Proč jde zrovna o účet „Ošklivé holky“ a ne „Oškliví kluci“? Byl by příběh stejně věrohodný, kdyby tomu bylo naopak?**
    - Co by se podle vás změnilo, kdyby šlo o účet zaměřený na ošklivé kluky?

KREATIVNÍ CVIČENÍ

1. **Vytvořte soundtrack!** Vyberte si jednu scénu z knihy a podbarvěte ji písní. Zdůvodněte, proč jste si vybrali právě tuto scénu a zrovna tuto skladbu.
2. **Napište báseň nebo text písně** o něčem, co vás napadne při čtení této knihy.
3. **Napište dopis** kterékoli postavě z knihy podle vlastního výběru.
4. **Napište dopis od Abbeho** některé z ostatních postav v knize.
5. **Popište zbytek Abbeho dne** od chvíle, kdy na konci uteče ze školy. Co dělá? Jak se cítí? Mluví s někým? Kontaktuje ho někdo?
6. **Napište deníkový zápis** za kteroukoli postavu. (Například Jasminin zápis do deníku z onoho dne, kdy skončila na tom účtu.)
7. **Vyberte si scénu z knihy** a nakreslete ji nebo namalujte.
8. **Vytvořte komiksový strip** zachycující dramatickou scénu z knihy.
9. **Vymyslete název pro partu** Tilde, Eleni a Jasmine a nakreslete pro ni logo.

SLOVA A POJMY K DISKUSI

- Rovné příležitosti
- Ponižování, urážky, šikana
- Feminismus

JAK POKRAČOVAT

- **Tipy na knihy:** *Ranařky* (Jennifer Mathieu), *Pravidla pro holky* (Candice Bushnell, Katie Cotugno), *Holky odnikud* (Amy Reed)
- **Tipy na filmy/seriály:** *Šprtky to chtěj taky* (*Booksmart*), *Skam*, *Eighth Grade*, *Vítejte v domečku pro panenky* (*Welcome to the Dollhouse*), *Ranařky* (*Moxie*)
- **Instituce:** E-bezpečí, Safer Internet Centrum ČR, Nenech to být, Linka bezpečí, ROSA – Centrum pro ženy, Konsent
- **Zdroje:** Český statistický úřad, Genderové informační centrum NORA